

ARCHEOLOGIENOTA

EKSAARDE – EKSAARDE-DORP 2017

BUREAUONDERZOEK

ERFPUNT – CEL ONDERZOEK

RAPPORTEN VAN ERF PUNT – CEL ONDERZOEK 47

OPDRACHTGEVER

Patrick De Meirichy en Hilde Vercauteren, Palingsgatstraat 37, 9111 Puivelde

PROJECT

Eksaarde – Eksaarde-dorp 2017

PROJECTCODE AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED
2017E106

UITVOERDER PROJECT

Erfpunt – cel Onderzoek
OE/ERK/Archeoloog/2016/00101
Regentiestraat 63
9100 Sint-Niklaas

AUTEURS

Thierry Van Neste, Marjolijn De Puydt

WETENSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Erfpunt - cel Beheer

© Erfpunt – cel Onderzoek, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Erfpunt.

Erfpunt aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN 0778-3841

Erfpunt - cel Onderzoek

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

Tel +32 (0)3 778 87 59

onderzoek@erfpunt.be

www.erfpunt.be

www.facebook.com/Erfpunt

<https://sketchfab.com/archeologischdienstwaasland>

1. BESCHRIJVING VAN DE UITGEVOERDE WERKEN

VERANTWOORDING

Patrick De Meirichy en Hilde Vercauteren zullen een appartement met bijhorende parkings, garages en groenzone realiseren ter hoogte van Eksaarde-dorp 167-169. In het kader van de geplande werkzaamheden is de opmaak van een archeologienota verplicht.

Dit onderzoek werd uitgevoerd door de cel Onderzoek van Erfpunt. Het verslag van resultaten werd opgesteld door Thierry Van Neste en Marjolijn De Puydt.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

PROJECTCODE

2017E106

WETTELIJK DEPOT

ISSN 0778-3841

BETROKKEN ACTOREN

Erkende archeoloog: Erfpunt (OE/ERK/Archeoloog/2016/00101)

Veldwerkleider: Thierry Van Neste

Assistent-archeoloog: Marjolijn De Puydt

Wetenschappelijke advisering: Erfpunt - cel Beheer

NAAM OPDRACHTGEVER:

Patrick De Meirichy en Hilde Vercauteren, Palingsgatstraat 37, 9111 Puivelde (Sint-Niklaas)

VINDPLAATSNAAM:

Eksaarde – Eksaarde-dorp 2017 (EK EKD 17)

PROVINCIE:

Oost-Vlaanderen

GEMEENTE:

Lokeren

DEELGEMEENTE:

Eksaarde

PLAATS:

Eksaarde-dorp 167-169

TOPONIEM:

Eksaarde-dorp

COÖRDINATEN (LAMBERT '72):

Noord: 204375,940900 m

Oost: 121914,530200 m

Zuid: 204221,950500 m

West: 121825,610000 m

KADASTRALE GEGEVENS:

Lokeren, Afdeling 5, Sectie B, percelen 327A, 329E, 331H en 332B

Kadasterplan: zie § 2.1.1.1

TOPOGRAFISCHE LIGGING:

Zie § 0

BEGINDATUM:

10 mei 2017

EINDDATUM:

17 mei 2017

RELEVANTE TERMEN UIT DE INVENTARIS ONROEREND ERFGOED

Typologie: garages, schuren, woonhuizen, weilanden

Datering: Onbepaald, middeleeuwen (5de-15de eeuw), nieuwe tijd (16de-18de eeuw), nieuwste tijd (19de-21ste eeuw)

Stijlen: niet van toepassing

Culturen: niet van toepassing

Materiaal: niet van toepassing

Soort: niet van toepassing

Gebeurtenis: bureauonderzoek

VERSTOORDE ZONES

Binnen het projectgebied zijn verscheidene gebouwen aanwezig. Het betreft een woning aan de straatkant, een garage en vijf schuren. Over het terrein loopt een overweg voor de ontsluiting van het achtergelegen perceel.

In de stedenbouwkundige dossiers was enkel informatie beschikbaar over de – te behouden – zuidoostelijke stal en de verbouwingswerken aan de woning.

De stal werd vergund in 1964 (1964/049/E). Als basis werd een strookfundering gebruikt tot op de vaste grond (minstens 80 cm). De centrale vloer bestond uit een laag beton van 2 cm op een basis van Argex met een dikte van 15 cm. Het dak werd intern ondersteund door metalen steunen op een voet. De precieze diepte van deze steunen werd echter niet verduidelijkt.

In 1972 werd een vergunning verkregen voor de uitbreiding van de veestal uit 1964. Bij de uitbreiding werd aan beide zijden een put aangebracht. Langs één zijde had deze een diepte van 100 cm, aan de andere zijde was dit 130 cm. Beide putten hadden een fundering van 30 cm dikte. Het centrale stavlak, de voederplaats en het ligbed kregen telkens een fundering van 25 cm dikte.

Aangaande de woning was niet veel informatie beschikbaar in de dossiers. Uit de vergunning voor de verbouwing van de gevel (1969/050E) kan afgeleid worden dat het gaat om een gebouw met strookfundering tot op de vaste grond ($\pm$ 80 cm). Het dossier voor de verbouwing van de achterbouw (1977/278) bood geen bijkomende informatie.

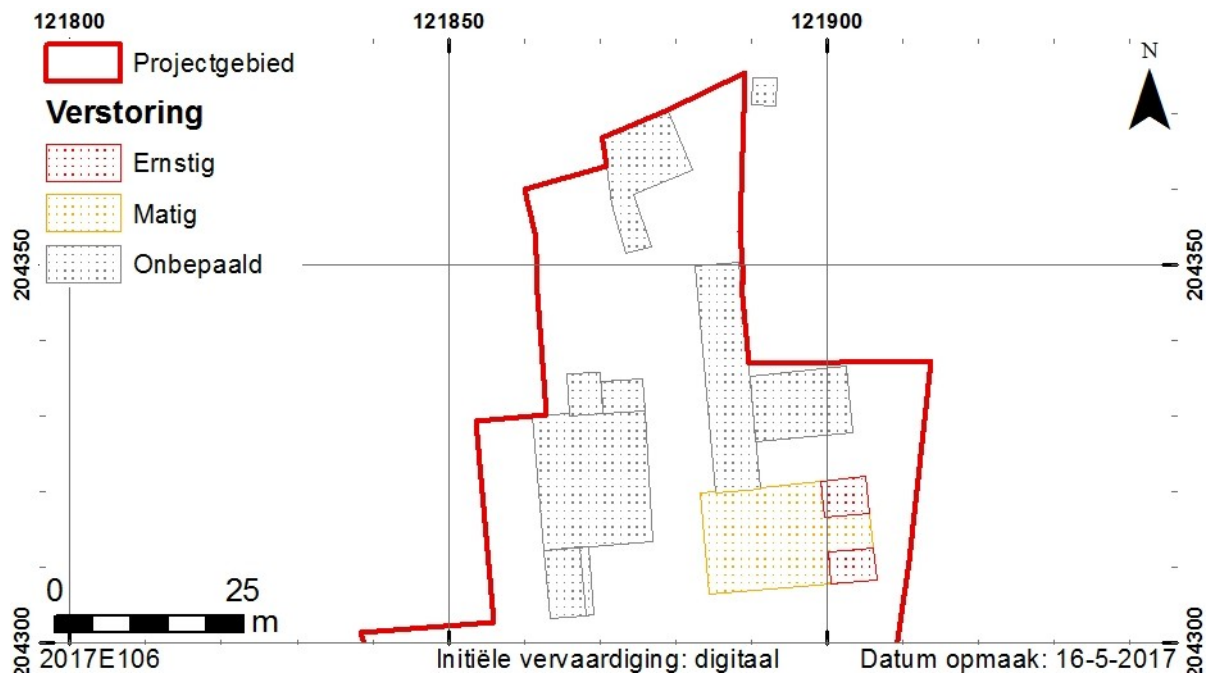

Fig. 1. Overzicht van de verstoorde zones.

ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Binnen het projectgebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

OMSCHRIJVING VAN DE ONDERZOEKSOPDRACHT

1.1.1. Vraagstelling

De totale oppervlakte van het gebied waarvoor een verkavelingvergunning zal worden aangevraagd bedraagt 7926,41 m².

Artikel 5.4.2. van het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 stelt dat het bij *aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, liggen* verplicht is om een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 van datzelfde decreet toe te voegen aan een verkavelingvergunning.

In het kader van het bureauonderzoek:

- Wordt het plangebied afgebakend en beschreven;
- Worden reeds verstoorde en reeds onderzochte zones in kaart gebracht;
- Worden de gekende aardkundige en ecologische kenmerken geïnventariseerd;
- Worden de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren geïnventariseerd en ingeschat;

- Wordt een beschrijving gemaakt van de geplande werken waarvoor een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingvergunning wordt aangevraagd, de uitvoeringswijze van deze werken en de potentiële impact ervan op het bodemarchief.

Om de eventuele archeologische waarde van het onderzochte gebied in te schatten, wordt informatie verzameld over minstens volgende aspecten, op basis van alle relevante bronnen:

- De bewoningsgeschiedenis;
- De landschapshistoriek;
- De topografie;
- De geologie;
- Het bodemgebruik;
- De vegetatie;
- De aanwezige erfgoedwaarden;
- De historische ingrepen.

De resultaten van de analyses worden op plannen weergegeven. De resultaten van deze studies moeten toelaten een gemotiveerd advies te formuleren of er al dan niet verder archeologisch vooronderzoek moet uitgevoerd worden, inclusief de methodiek daarvoor.

1.1.2. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek werden geen randvoorwaarden voorzien.

1.1.3. Geplande werken en bodemingrepen

Binnen het projectgebied zullen de bestaande gebouwen, bestaande uit een woning, een garage en een vijftal schuren, grotendeels gesloopt worden. Enkel de zuidwestelijke schuur zal behouden blijven in de nieuwe situatie. Deze is namelijk grotendeels gelegen binnen een zone van landbouwgrond ($\pm 5783,44 \text{ m}^2$) die niet opgenomen wordt in de geplande ontwikkeling. De totale oppervlakte van het resterende terrein bedraagt $2092,76 \text{ m}^2$. De totale te slopen oppervlakte bedraagt $\pm 940,88 \text{ m}^2$.

Momenteel is centraal een zone voor ontsluiting van het achtergelegen perceel aanwezig. Deze overweg zal in de nieuwe situatie vervallen.

Na de sloop van de bestaande gebouwen zal aan de straatkant een appartement opgericht worden. Aan de achterzijde worden vier tuinzones voorzien. Achter deze tuinen is ruimte voor zes parkings en elf garages. Deze zullen via een verharding aan de westkant van het hoofdgebouw bereikbaar zijn. In het zuidwesten wordt een groenzone aangelegd. Hierbij

zullen enkele bomen geplant worden en zal een wadi met een oppervlakte van $\pm 622 \text{ m}^2$ gegraven worden. De totale bebouwde oppervlakte bedraagt $680,06 \text{ m}^2$.

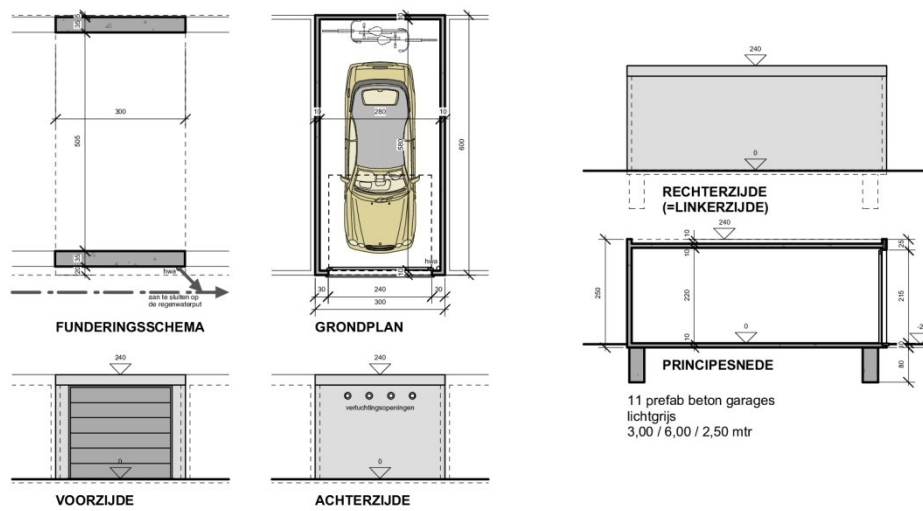

Fig. 2. Ontwerp van de garages (WE-architects).

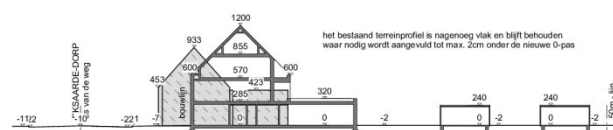
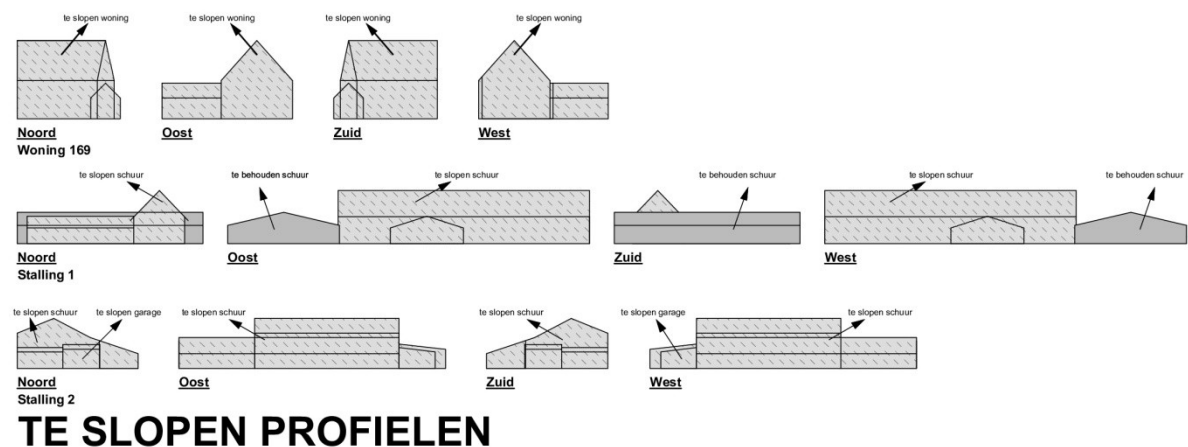

Fig. 3. Te slopen profielen en terreinprofiel van de nieuwe toestand (WE-architects).

Fig. 5. Inplanting (WE-architects).

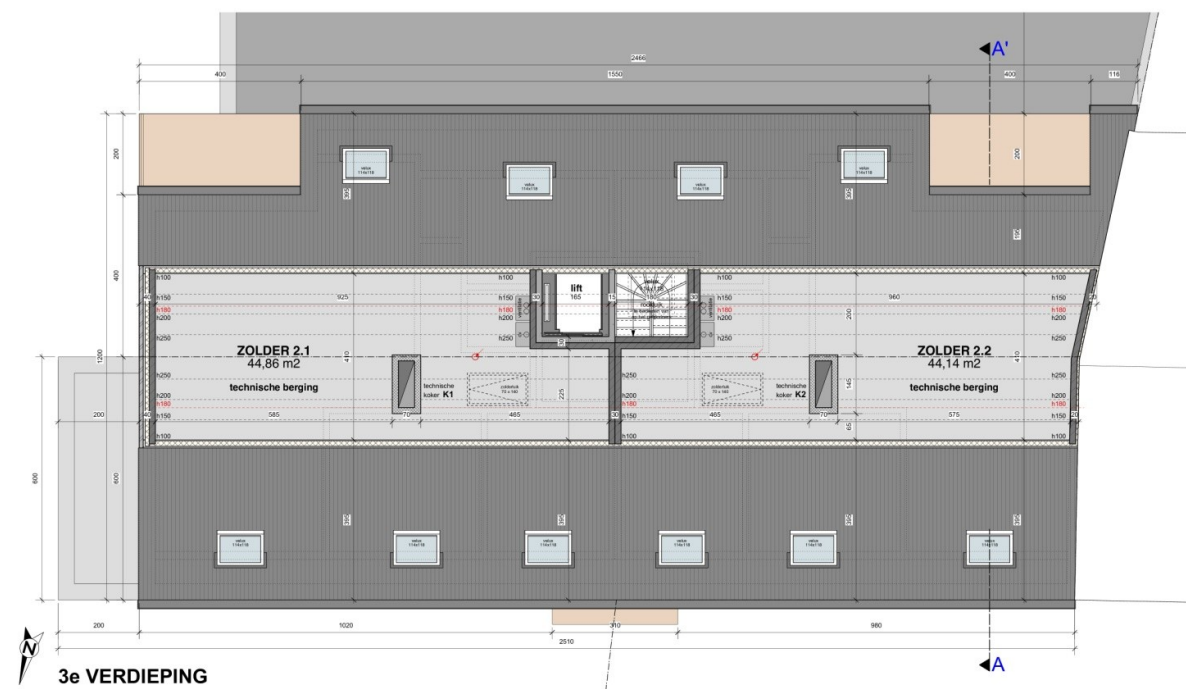
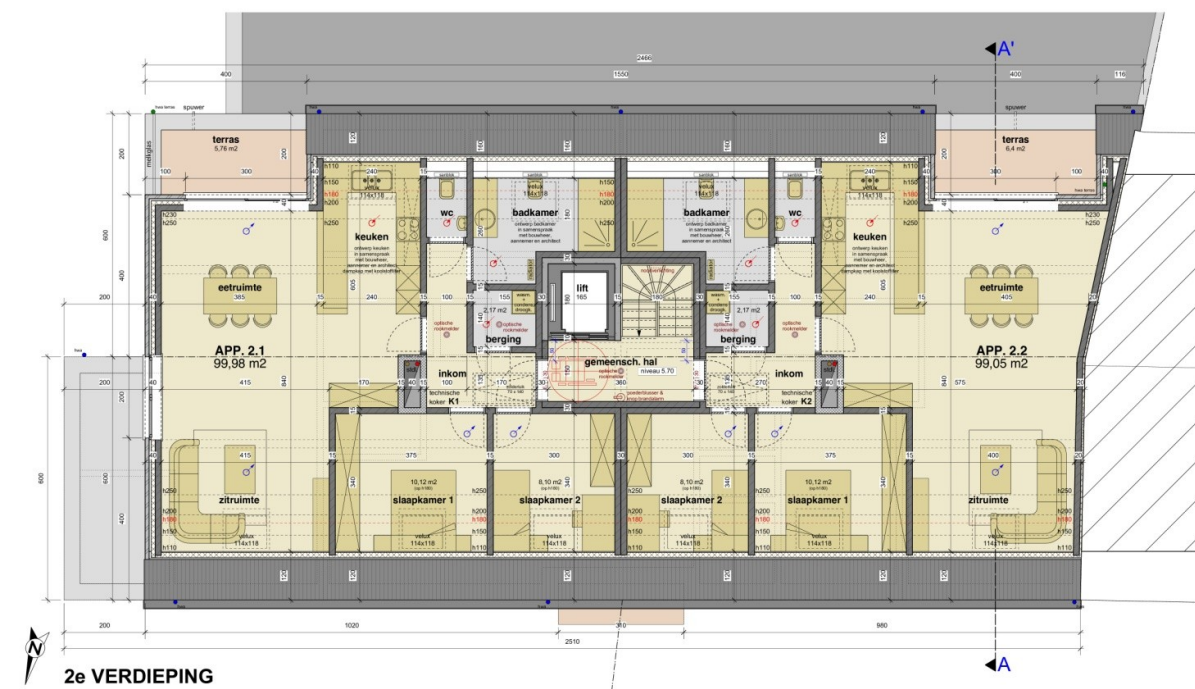

Fig. 7. Ontwerp verdiepingen (WE-architects).

VOORGEVEL

ACHTERGEVEL

Fig. 8. Ontwerp van de gevels (WE-architects).

WERKWIJZE EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

Voor het bureauonderzoek werd informatie verzameld aangaande de historische, landschappelijke en archeologische kennis van de ruime omgeving van het projectgebied. Voor de historische data werden verschillende literatuurbronnen geraadpleegd. Daarnaast werden verschillende historische kaarten gebruikt. Deze werden verkregen via de Web Map Service (WMS) voor ArcGIS van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV), de “Erfgoedbank Waasland”¹ en het portaal “Cartesius”², een samenwerking tussen het Nationaal Geografisch Instituut, de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief en het Koninklijk Museum van Midden-Afrika. De verkregen kaarten werden indien nodig bewerkt, gegeoreferereerd en gebruikt als laag in een GIS-omgeving. Ook de landschappelijke achtergrond van het projectgebied werd in GIS onderzocht. Hierbij werd gebruik gemaakt van gegevens die bekomen werden via de Web Map Service en de downloadcatalogus van het AGIV³. De archeologische gegevens werden hoofdzakelijk bekomen via de cel Beheer van Erfpunt. Daarnaast werden de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) en de desbetreffende onderzoeksrapporten geraadpleegd. Gegevens uit stedenbouwkundige dossiers werden verkregen via de stedenbouwkundige dienst van de stad Lokeren. Plannen van de bestaande en ontworpen toestand werden aangeleverd door WE-architects.

Op basis van de verkregen gegevens werd een inschatting gemaakt van het potentieel op kennisvermeerdering en de al dan niet te nemen maatregelen die hier het gevolg van zijn.

In de loop van dit onderzoek diende niet afgeweken te worden van de Code Goede Praktijk en werden geen externe specialisten geraadpleegd. Wetenschappelijk advies werd verkregen bij de cel Beheer van Erfpunt.

Dit rapport schets het algemene kader van het onderzoek en bevat de neerslag van de onderzoeksresultaten. Een kopie ervan wordt in digitale vorm aangeleverd aan, het agentschap Onroerend Erfgoed en Erfpunt – cel Beheer.

¹ <http://www.waaserfgoed.be>

² www.cartesius.be

³ <https://download.agiv.be/Catalogus>

2. ASSESSMENTRAPPORT

BESCHRIJVING EN MOTIVERING VAN METHODEN

Voor het assessment van het projectgebied werden de bepalingen in hoofdstukken 7 en 12 van de Code Goede Praktijk gevolgd. In eerste instantie werd het projectgebied afgebakend en beschreven. Dit gebeurde in ArcGIS door middel van de digitale kadasterplannen, de bodembedekkingkaart en de inventaris van het landschappelijk en bouwkundig erfgoed. De aardkundige en ecologische kenmerken werden geïnventariseerd aan de hand van geologische en bodemkundige kaarten. Gekende archeologische en historische waarden en indicatoren werden geïnventariseerd aan de hand van gegevens van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), de inventaris van het bouwkundig erfgoed en een literatuurstudie. Aan de hand van historische kaarten en luchtfoto's werd de recentere geschiedenis onderzocht. Op basis hiervan kon worden vastgesteld dat het gaat om een zone met hoge densiteit aan bebouwing in het verleden.

Niet-gegeorefereerde beelden werden gegeorefereerd op basis van herkenningpunten. Vrijwel steeds werd hierbij gebruik gemaakt van een eerstegraads polynomiale vergelijking. Voor de visualisatie van de verschillende kaartlagen werd steeds rekening gehouden met de gebruiksschaal en de resolutie van de desbetreffende kaartlaag.

Bij al deze onderzoeken werd rekening gehouden met gegevens die betrekking hadden op het projectgebied, alsook de onmiddellijke tot nabije omgeving.

ASSESSMENT VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

2.1.1. Situering van het projectgebied

2.1.1.1. Algemene situering

Het projectgebied is gelegen in het centrum van Eksaarde, aan Eksaarde-dorp 167-169. Kadastraal zijn de percelen gekend onder Lokeren, afdeling 5, sectie B, percelen 327A, 329E, 331H/deel en 332B/deel. De zone aan de straatkant is woongebied, 50 m vanaf de straatkant gaat het om landbouwgrond.

Fig. 9. Situering op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2017a).

Op de bodembedekkingkaart wordt het zuidelijke deel van het projectgebied aangeduid als “gras, struiken”. Deze zone zal niet opgenomen worden in het geplande project. Het noordelijke deel wordt vrijwel volledig ingepalmd door “gebouwen” en “overig afgedekt”. Slechts een beperkte zone wordt ingenomen door “gras, struiken”.

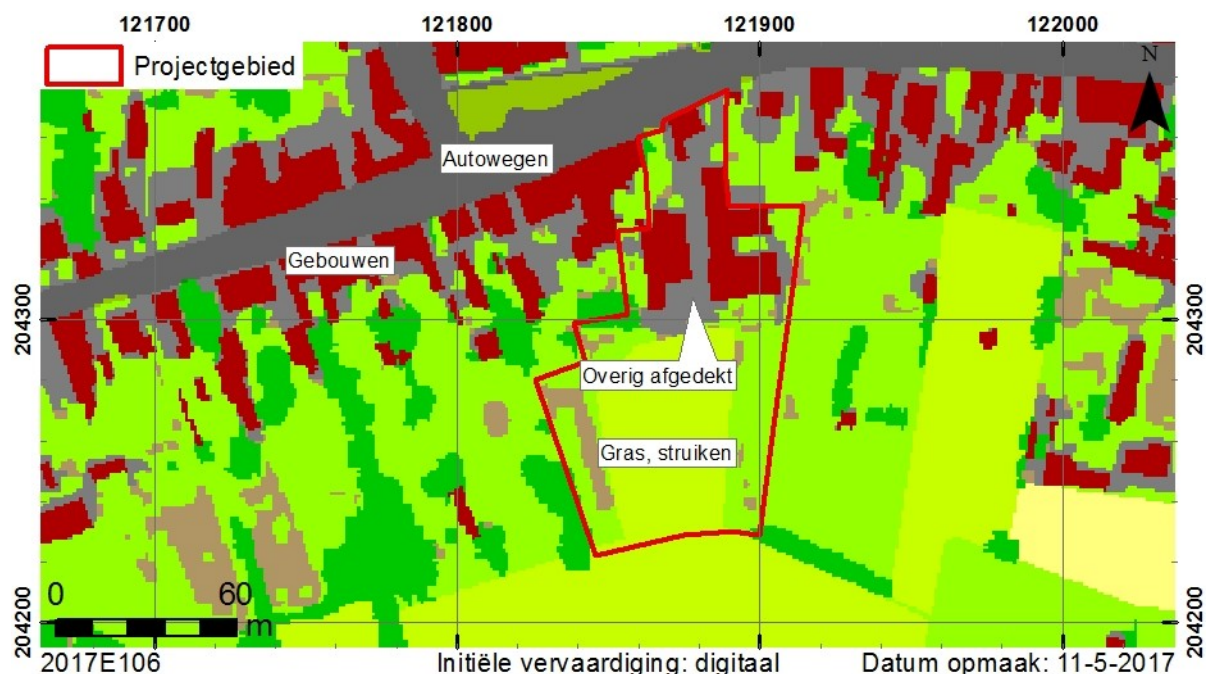

Fig. 10. Situering op de bodembedekkingkaart (AGIV WMS).

2.1.1.2. Topografische en hydrografische situering

Op de topografische kaart is het projectgebied te situeren op de zandrug waarop de kern van Eksaarde gelegen is. Naar het zuiden toe is een lichte daling zichtbaar. De hoogte binnen het projectgebied varieert tussen 4,69 m TAW in het zuiden tot 5,94 m TAW in het noorden.

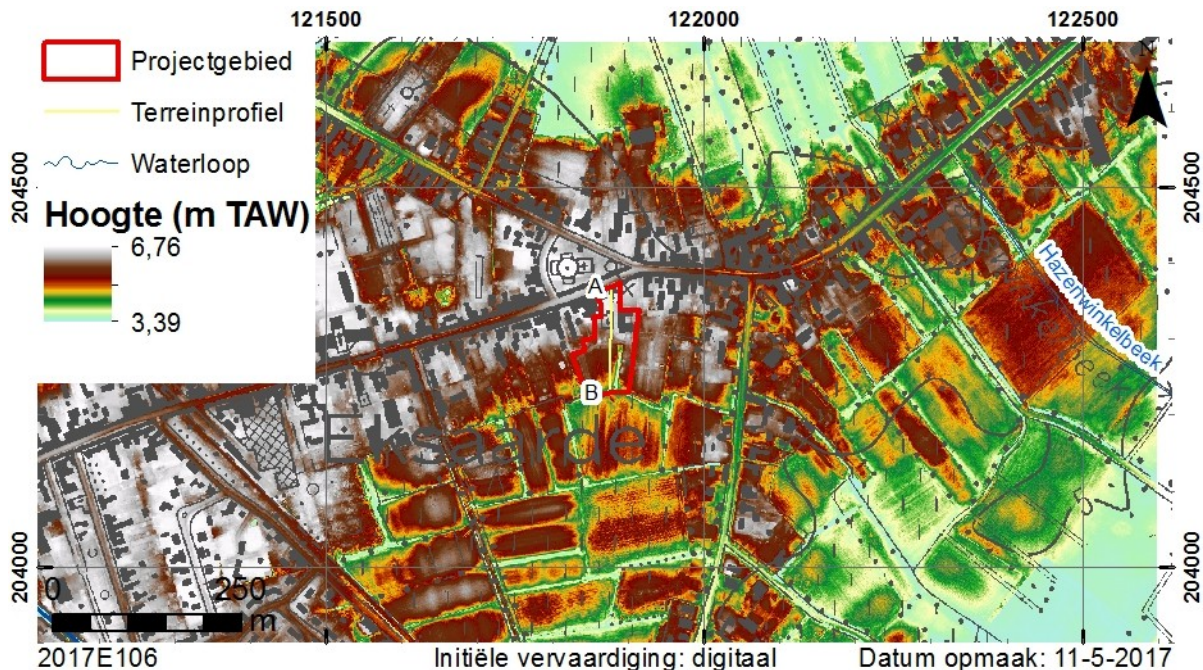

Fig. 11. Situering op de topografische kaart, het DHM en de VHA (AGIV WMS; GDI-Vlaanderen 2016).

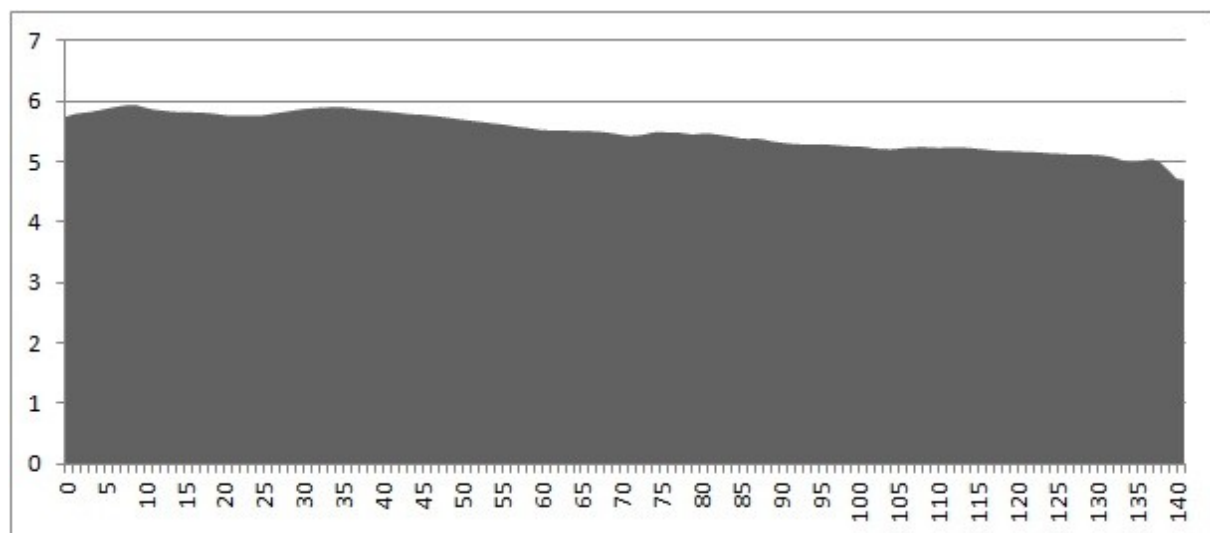

Fig. 12. Terreinprofiel A-B (zie fig. 11).

Op de Vlaamse Hydrografische Atlas valt het projectgebied binnen het bekken van de Gentse kanalen en hoort het tot de hydrografische zone van de Moervaart tot de monding van de Overloopbeek (incl.). Ongeveer 470 m naar het oosten loopt de Hazenwinkelbeek. De Zuidlede ligt ongeveer 700 m naar het zuidwesten toe.

2.1.1.3. Geologische en bodemkundige situering

De Tertiairgeologische ondergrond behoort tot het lid van Bassevelde, dat deel uitmaakt van de Formatie van Zelzate. Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit glauconiethoudende middelmatig fijne zanden met middenin een intercalatie van zandige klei. Hoewel de ouderdom van de formatie niet met zekerheid werd vastgesteld, kan de vorming vermoedelijk gesitueerd worden rond de overgang van het Eoceen naar het Oligoceen (± 39 -33,9 miljoen jaar geleden).⁴

Het Lid van Bassevelde wordt gekenmerkt door donkergrijs middelmatig fijn lemig zand tot zand dat glauconiet- en glimmerhoudend is en is gemiddeld 16 m dik. Soms komen binnen deze laag dikke lenzen grijze klei voor. Aan de basis werden soms silexfragmentjes, gerolde zandsteentjes en grof kwartzand aangetroffen.⁵

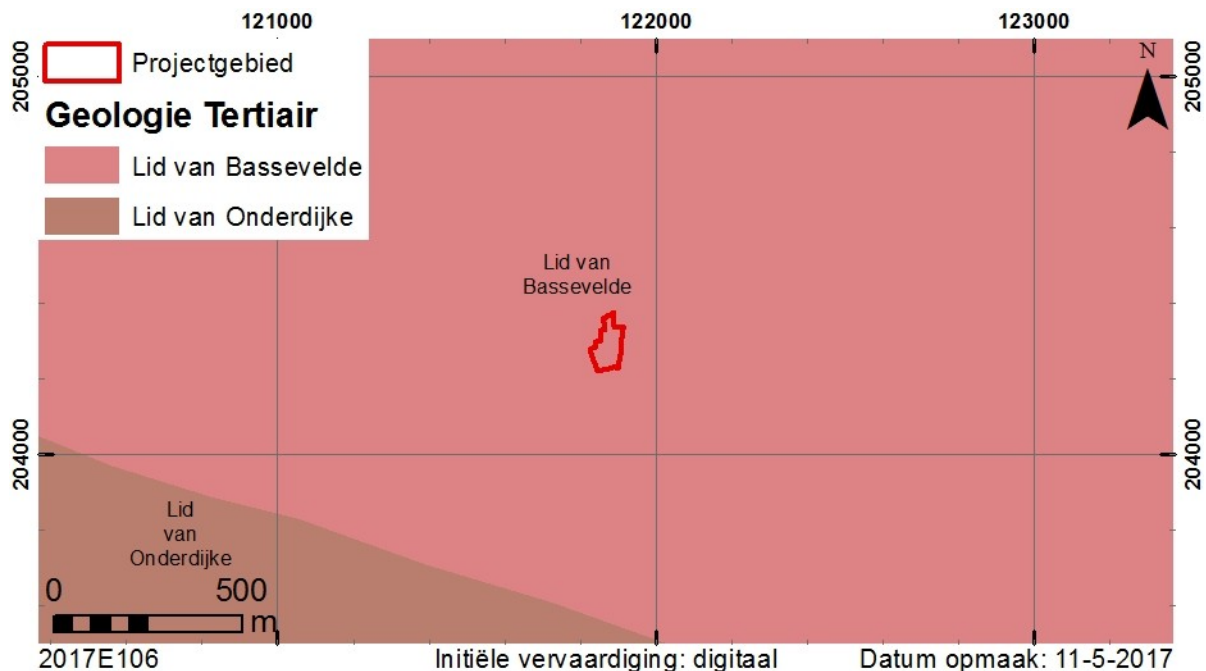

Fig. 13. Situering op de geologische kaart van het Tertiair (GDI-Vlaanderen 2002).

Tijdens het Weichseliaan vonden er meerdere fluvioperiglaciaire afzettingen plaats. Ter hoogte van het projectgebied bestonden deze hoofdzakelijk uit zandige afzettingen met een lemige tussenlaag (fig. 14: F2).⁶

⁴ Jacobs et al. 1993, 19.

⁵ Jacobs et al. 1993, 20.

⁶ De Moor & van de Velde 1995, 85.

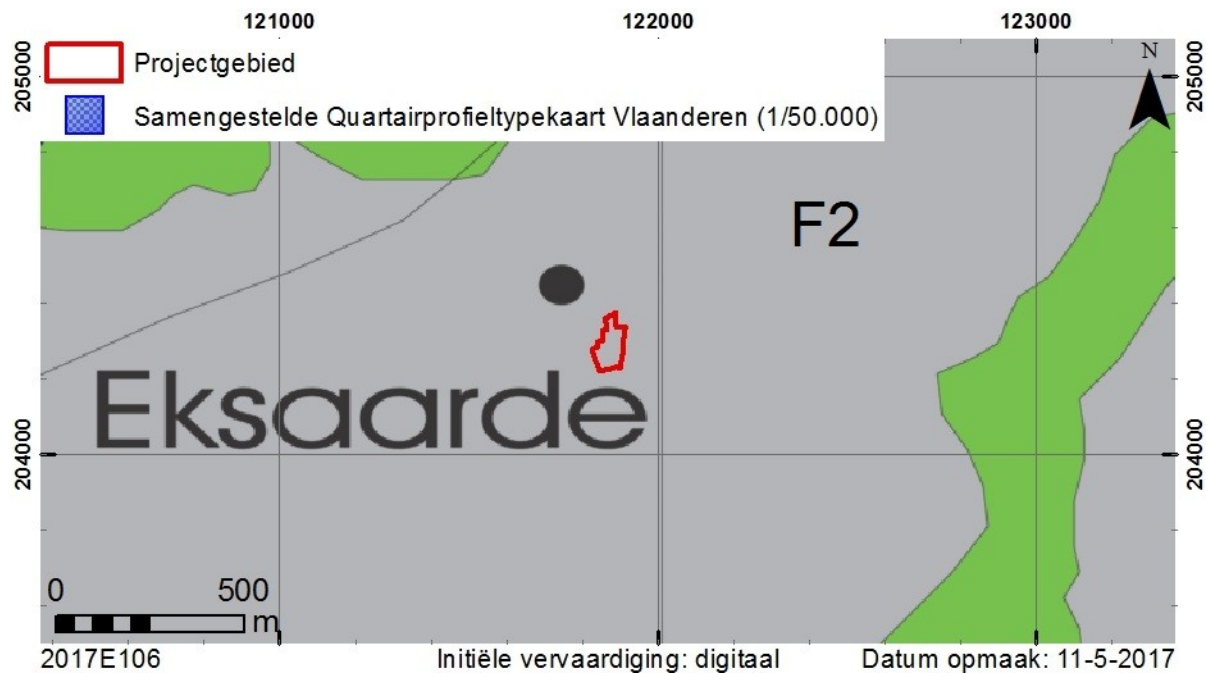

Fig. 14. Situering op de profieltypekaart van het Quartair (AGIV WMS).

Op de bodemkaart wordt het projectgebied onderverdeeld in drie bodemtypes. In het zuiden wordt de ondergrond omschreven als matig natte zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B horizont (Zdh). Centraal bevinden zich matig droge zandgronden met verbokkelde humus en/of ijzer B horizont (Zch). Deze gronden worden gekenmerkt door een donker bruingrijze bovengrond van 30 tot 60 cm dikte. De podzol B is verbrokken in harde concreties en is gemiddeld 20 tot 30 cm dik. Roestverschijnselen komen voor tussen 60 en 90 cm. Het noordelijke deel wordt omschreven als bebouwde zone (OB).

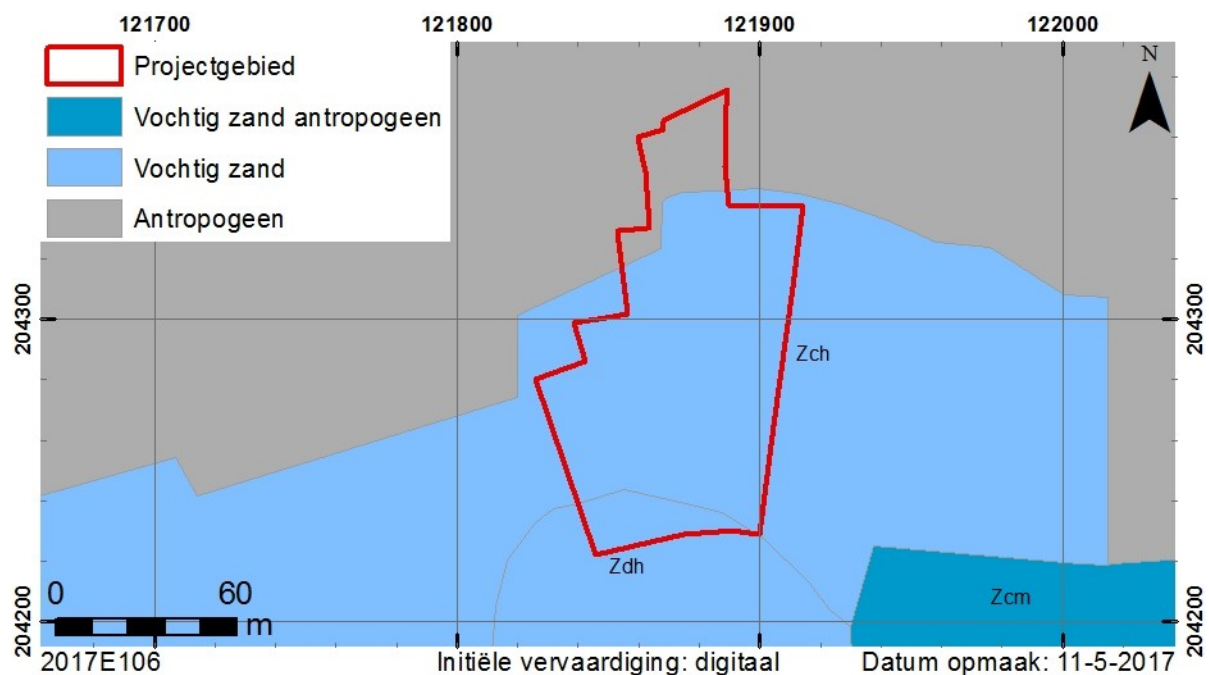

Fig. 15. Situering op de bodemkaart (GDI-Vlaanderen 2001).

De potentiële bodemerosie binnen het projectgebied is – behalve in de bebouwde zone – aangeduid als verwaarloosbaar.

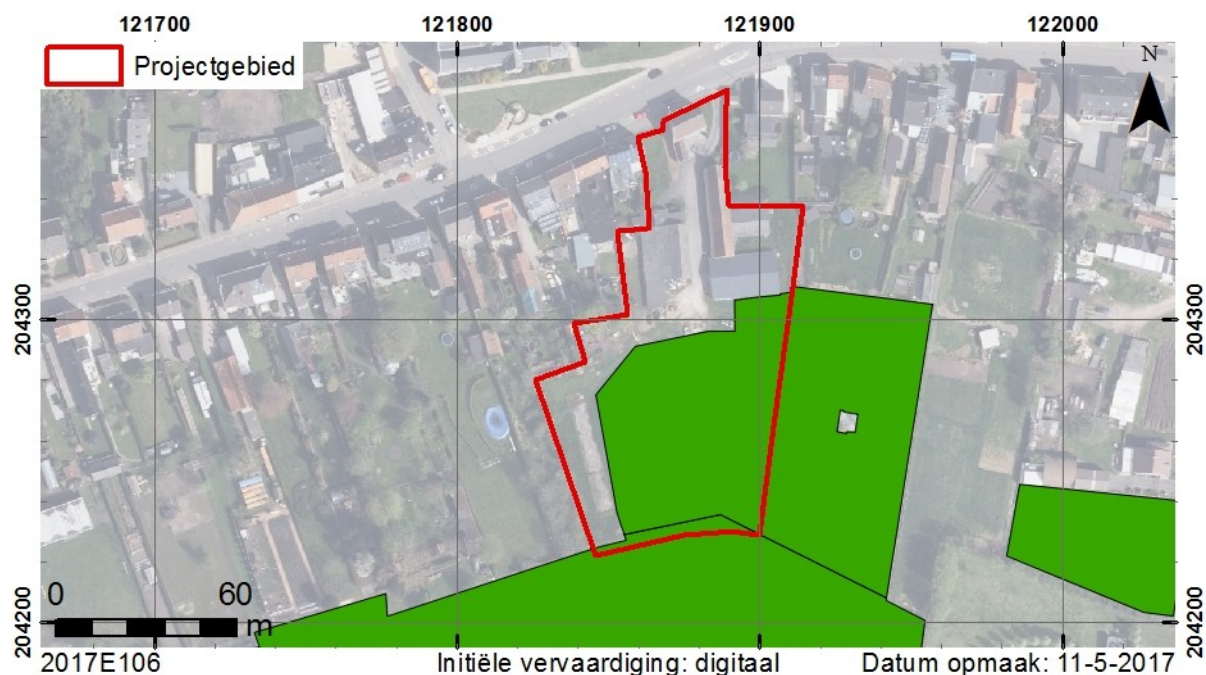

Fig. 16. Situering op de potentiële bodemerosiekaart (AGIV WMS).

2.1.1.4. Bodemkundige waarnemingen

In het kader van het onderzoek werd geen bodemkundig onderzoek uitgevoerd.

2.1.2. Historische beschrijving

De naam Eksaarde zou zoveel betekenen als “*weide of weiland waar eksters komen*”⁷. De oudste gekende vermelding van Eksaarde werd teruggevonden in een document van de graaf van Vlaanderen en dateert waarschijnlijk uit 1231 of 1241. Het document vermeldde dat gravin Johanna van Constantinopel en haar tweede echtgenoot, Thomas van Savoye, *alle woeste gronden te Eksaarde* in leen schonken aan Raes VI van Gavere (de heer van de heerlijkheid Eksaarde). Tot aan de Franse Revolutie bleven de heren van Eksaarde over feodale of heerlijke rechten beschikken.⁸

Ook de oorsprong van de Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk – aan de overkant van de straat – ligt vermoedelijk in de vroege 13de eeuw. In de loop van de eeuwen onderging de kerk enkele verbouwingen, waarvan de laatste dateert uit 1897. Daarna werd de kerk nog enkele malen gerenoveerd. Vanaf 1944 is de kerk geklasseerd als monument. In 1995 werd het omliggende dorpsplein – een typisch voorbeeld van een dries – beschermd als dorpsgezicht.⁹

⁷ S.N. 1998a, 11.

⁸ S.N. 1998b, 16-17.

⁹ S.N. 1998d, 83-85.

In de middeleeuwen werd een nieuwe watergang gegraven vanaf de Durme. In de jaren '30 van de 16de eeuw werd de huidige Zuidlede volledig uitgegraven tussen de Dam (op de grens tussen Moerbeke en Eksaarde) en *Spletteren* (de plaats waar de Zuidlede uitmondt in de Durme). Hierdoor werd de scheepvaart dicht bij de dorpskern van Eksaarde gebracht. Er werden dan ook verschillende kades aangelegd. Tot in de 20ste eeuw bleef deze waterloop in gebruik om verschillende goederen aan en af te voeren. De brug over de Zuidlede was oorspronkelijk een houten ophaalbrug die in 1654 opgericht werd. In 1866 werd deze vervangen door een gemetselde boogbrug en in 1960 werd de bestaande betonbrug gebouwd.¹⁰

Aangaande het projectgebied zelf zijn geen historische gegevens beschikbaar en dienen we te vertrouwen op cartografisch materiaal. De oudste beschikbare kaart voor het projectgebied is de Ferrariskaart. Hierop is duidelijk te zien dat er sprake is van bebouwing aan de straatkant. Onmiddellijk ten zuiden van deze gebouwen werd een zone gebruikt als moestuin. Het overige deel van het projectgebied was in gebruik als landbouwland.

Fig. 17. Situering op de Ferrariskaart (AGIV WMS).

De oriëntatie van de gebouwen op de Ferrariskaart is enigszins afwijkend van deze op de 19de-eeuwse kaarten. Het is dan ook waarschijnlijk dat de 18de-eeuwse bebouwing reeds plaats had gemaakt voor nieuwe bebouwing. Tevens kan gezien worden dat er in de 19de eeuw een gebouw aanwezig was aan de noordwestelijke rand van het huidige perceel 331H.

¹⁰ S.N. 1998e, 113.

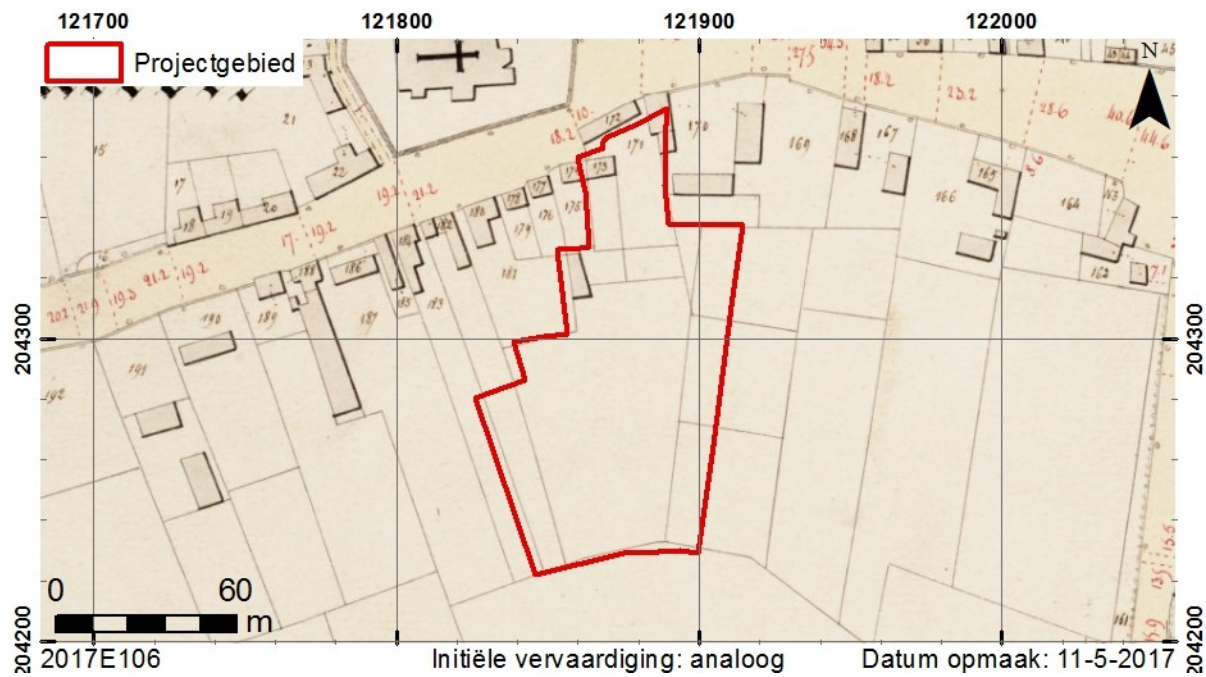

Fig. 18. Situering op de Atlas der Buurtwegen (AGIV WMS).

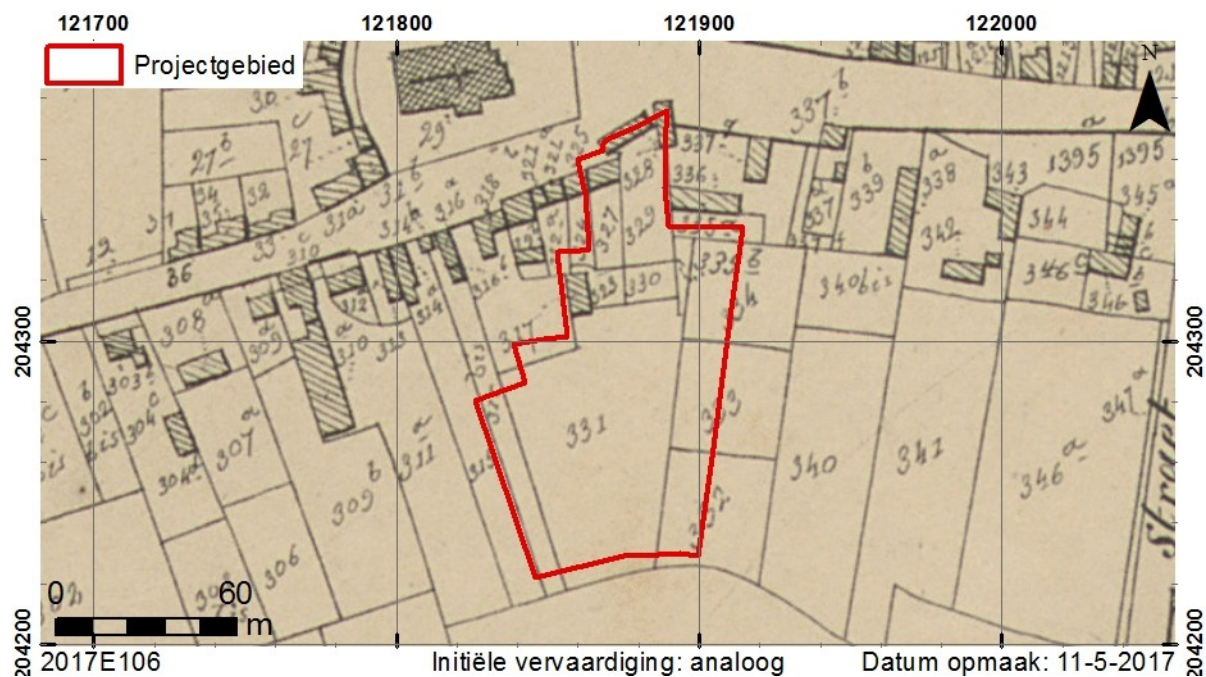

Fig. 19. Situering op de kasterkaart van Popp (AGIV WMS).

In 1964 werd de zuidoostelijke melkveestal opgericht (1964/049E). Vijf jaar later werd de voorgevel van de woning verbouwd (1969/050E). In 1972 werd een aanbouw aan de zuidoostelijke koestal vergund (1972/009E). Een tweede dossier met betrekking tot dezelfde veestal werd ingediend omwille van een wijziging van het inplantingsplan (1972/069E).

In 1977 werd een vergunning bekomen voor het verbouwen en herstellen van een achterbouw (1977/278). Het betrof de herstelling van het dak en een muur van de achterkeuken, samen

met de vraag tot het bijbouwen van een badkamer. Na 1977 werden geen vergunningsplichtige werken meer uitgevoerd binnen het projectgebied.

Fig. 20. Situering op een luchtfoto uit 1988 (AGIV WMS).

Fig. 21. Zicht op de woning en enkele achterliggende schuren (Google street view).

2.1.3. Archeologisch kader

In de ruime omgeving zijn slechts twee archeologische sites gekend. Ongeveer 530 m naar het noordwesten toe ligt het kasteel van Eksaarde (fig. 22: 31488). Het gaat om een waterburcht uit de late middeleeuwen waarvan nog enkele restanten bewaard zijn gebleven.

680 m naar het oosten toe is het Hoog Hof te situeren. Het betreft een hoeve uit de 17de eeuw die omschreven werd als hofstede met mote (woonhuis op een verhoogde plek) en voorhof.

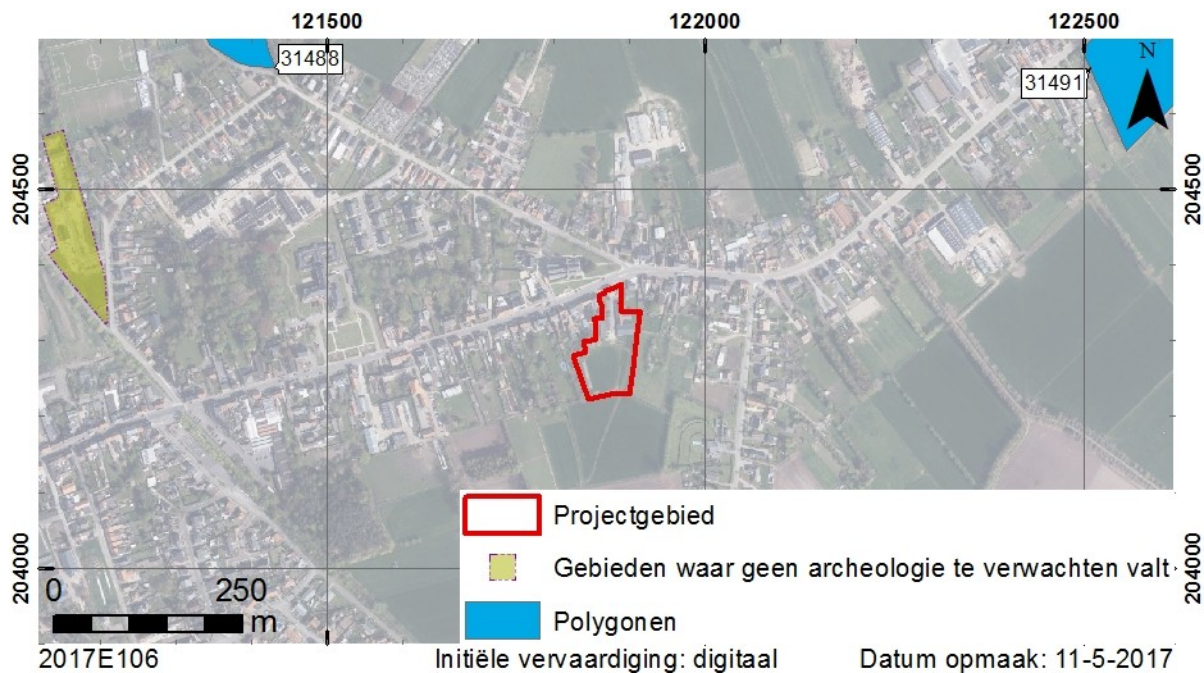

Fig. 22. Situering op de CAI (GDI-Vlaanderen 2017b).

Ongeveer 620 m naar het westen toe werd een archeologisch onderzoek uitgevoerd door de Archeologische Dienst Waasland (heden Erfpunt). Tijdens dit onderzoek werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Deze zone werd dan ook toegevoegd aan de gebieden waar geen archeologie te verwachten valt.

2.1.4. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het projectgebied is gelegen in de kern van Eksaarde, vlak bij de dries. Aangezien de oorsprong van Eksaarde te dateren is in de 12de eeuw, is de kans bijzonder groot dat ook binnen het projectgebied sporen uit deze periode aanwezig zijn/waren. Op historische kaarten is te zien dat minstens vanaf de 18de eeuw bebouwing aanwezig was aan de noordzijde van het projectgebied. Deze historische bebouwing werd reeds afgebroken en vervangen door een nieuwe woning. De bestaande schuren waren vrijwel allemaal aanwezig tegen 1988. Enkel de zuidwestelijk schuur werd tegen 2002 enigszins aangepast.

2.1.5. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Gezien de ligging in de kern van Eksaarde is het zeer waarschijnlijk dat er sporen aanwezig zijn vanaf de volle middeleeuwen. Uiteraard kan de aanwezigheid van sporen uit oudere perioden niet uitgesloten worden.

In hoeverre archeologische sporen vernield werden door de verschillende bouwfases binnen het projectgebied is op basis van een bureauonderzoek niet vast te stellen. De beschikbare stedenbouwkundige gegevens laten niet toe om hier een uitspraak over te doen.

3. SAMENVATTING

In het centrum van Eksaarde zullen Patrick De Meirichy en Hilde Vercauteren een meergezinswoning realiseren. Hiervoor zal een stedenbouwkundige vergunning aangevraagd worden. Om deze te kunnen verkrijgen is een archeologienota vereist.

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 7926,41 m². Hiervan zal 2092,76 m² ontwikkeld worden. Het overige deel van het terrein zal behouden blijven als landbouwgrond.

In het kader van het bureauonderzoek werd informatie verzameld over de bewoningsgeschiedenis, landschapshistoriek, de topografie, de geologie, het bodemgebruik, de vegetatie, de aanwezige erfgoedwaarden en de historische ingrepen. De zone van het projectgebied waar de geplande werken door zullen gaan is momenteel grotendeels bebouwd. Het betreft een woning aan de straatkant en meerdere stallen en schuren. Deze zullen vrijwel allemaal afgebroken worden bij de geplande ontwikkeling. Op basis van historische kaarten kan gesteld worden dat de bebouwing aan de straatkant minstens teruggaat tot het einde van de 18de eeuw. Gezien de ligging in de dorpskern kan er echter van uitgegaan worden dat de gronden reeds in gebruik waren vanaf het ontstaan van Eksaarde.

Het projectgebied is gelegen op een zandrug en wordt gekenmerkt door matig natte tot matig droge zandgronden en een bebouwde zone. Waar de potentiële bodemerosie binnen het projectgebied gekend is, is deze verwaarloosbaar. De bewaring van potentieel archeologisch erfgoed is vermoedelijk dan ook goed, doch afhankelijk van de ongekende mate waarin de bebouwing een impact heeft gehad op de ondergrond.

De geografische, historische en archeologische gegevens wijzen op een mogelijkheid tot aanwezigheid van archeologisch erfgoed dat mogelijk goed bewaard kan zijn. Om de aanwezigheid hiervan vast te stellen is verder onderzoek noodzakelijk. Concreet gaat het om een prospectie met ingreep in de bodem. Deze prospectie dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code Goede Praktijk. Concreet betekent dit dat er een minimale dekking van 12,5% moet bereikt worden door middel van sleuven en kijkvensters.

De vraagstelling voor het vervolgonderzoek is gericht op het waarden van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Bij de prospectie dienen eventueel aanwezige archeologische sporen opgespoord en geëvalueerd te worden. Op basis hiervan dienen zones aangeduid te worden die al dan niet in aanmerking komen voor een vlakdekkend onderzoek.

4. BIBLIOGRAFIE

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

DE MOOR G. & VAN DE VELDE D. 1995: *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart: Kaartblad 14: Lokeren*, Gent.

JACOBS P., POLFLIET T., DE CEUKELAIRE M. ET.AL. 2010: *Toelichting bij de geologische kaart van België, Vlaams gewest: kaartblad (15) Antwerpen*, Gent.

S.N. 1998a: De naam Eksaarde. In: AUDENAERT N. & VAN CAMPENHOUT N. (red.), *Over de geschiedenis van Eksaarde*, Sint-Niklaas, pp. 11-12

S.N. 1998b: Van Clarisse van Herzele tot Frans Antoon Maximiliaan de Kercove: de opeenvolgende "Heren" en "Dames" van Eksaarde (12de-18de eeuw). In: AUDENAERT N. & VAN CAMPENHOUT N. (red.), *Over de geschiedenis van Eksaarde*, Sint-Niklaas, pp. 15-28

S.N. 1998c: Het feodale kasteel van Eksaarde. In: AUDENAERT N. & VAN CAMPENHOUT N. (red.), *Over de geschiedenis van Eksaarde*, Sint-Niklaas, pp. 29-32

S.N. 1998d: De Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk. In: AUDENAERT N. & VAN CAMPENHOUT N. (red.), *Over de geschiedenis van Eksaarde*, Sint-Niklaas, pp. 82-94

S.N. 1998e: De Zuidlede. In: AUDENAERT N. & VAN CAMPENHOUT N. (red.), *Over de geschiedenis van Eksaarde*, Sint-Niklaas, pp. 113-114

VAN RANST E. & SYS C. 2000: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Gent.

CARTOGRAFISCHE EN ICONOGRAFISCHE BRONNEN

GDI-VLAANDEREN 2001: *Vectoriële versie van de Bodemkaart* [shapefile], AGIV, IWT, Laboratorium voor Bodemkunde van de Universiteit Gent (GIS-Vlaanderen).

GDI-VLAANDEREN 2002: *Vectoriële versie van de Tertiaire geologische kaart* [shapefile], MVG-EWBL-ANRE (GIS-Vlaanderen).

GDI-VLAANDEREN 2016: *DHNV-II, DTM raster 1 m*.

GDI-VLAANDEREN 2017a: *GRB Administratieve percelen*.

GDI-VLAANDEREN 2017b: *Centrale Archeologische Inventaris (CAI)* [shapefile].

5. BIJLAGEN

- Lijst van plannen, kaarten en plattegronden
- Privacy-fiche
- Programma van maatregelen